
Raniero Cantalamessa
RIJEČ I ŽIVOT

'EVO JAGANJCA BOŽJEGA...'

2 nedjelja kroz godinu
Iz 49,3,5-6; 1 Kor 1,1-3; Iv 1,29-34

Isus je Božji Jaganjac koji oduzima i odnosi grijeh svijeta. On spašava grešnike. Dakle, da bismo bili spašeni, moramo priznati da smo grešnici. On nije došao radi pravednika, jer pravednima oprostjenje ne treba. Ne traži se od nas da stvaramo komplekse grešnosti u sebi, da bismo kasnije osjetili olakšanje oprostjenja ili da bismo Kristu pružili prigodu da nas spasi. Mi smo grešnici po naravi, po rođenju; "Svi griješimo i u mnogim stvarima", kaže Sv. pismo (Jak 3,2). Ne treba odvrćati pogled s te stvarnosti i od nje bježati kao što je bježao Adam. Moramo se pridizati kao razmetni sin, poći Gospodinu i reći mu: Oče, sagriješio sam". I baš poradi toga Crkva trajno nastoji da nas odgaja u zdravom osjećaju grešnosti, tj. da se osjećamo kako smo zaista grešni. I nije uzalud onaj poziv na početku misnoga slavlja: "Braćo, priznajmo svoje grijehe".

Ova napast da se ne osjećamo i priznamo grešnima i grešnicima uvijek vreba već od vremena Adama koji se opravdava i ispričava umjesto da prizna: sagriješio sam. Toj napasti danas se pridružila i druga, još veća napast. Osjeća se i pripušta grijeh, ali ne više kao grijeh nego kao neki kompleks. I da bismo dušu oslobodili od toga kompleksa, u nekim se krugovima više ne ide i ne utječe Jaganjcu koji odnosi grijehe, nego liječniku za duševne bolesti, psihoanalitičaru koji otklanja strah i rješava komplekse.

Istina, veoma je plemenita zadaća i psihijatra i psihoanalitičara koju iskazuju nama djeci vremena u kojemu je čovječja duša i bolesna i nategnuta, ali ta zadaća nije u tome da čovjeka uvjere kako grijeh uopće ne postoji. Čine li to i tako, oni ljude zavaravaju i varaju. Mi vjerujemo da za (grijev) tu bolest duše postoji samo jedan liječnik, Isus Krist naš Gospodin (Ignacije Antiohijski). Ako to ne znamo, znak je da je s našega horizonta nestalo vjere. Isus Krist je umro na križu da bi stekao pravo da sebe naziva liječnikom duša i da bi nam mogao opraštati.

Euharistija koju sada slavimo skuplja u jedno sve što smo sada rekli. Ona uvijek nanovo među nama uprisutnjuje Jaganjca osloboditelja, iz Izlaska, jaganjca otkupitelja, iz Izaije, koga "probodoše radi naših grijeha", Jaganjca kojega jednog dana pokazala prisutnima Ivan Krstitelj, Jaganjca s križa i Jaganjca na prijestolju gdje nas čeka. Euharistija čini da je sve to za nas i prisutno i živo. I, eto, baš stoga ćemo u času primanja euharistije i danas pozdraviti Isusa riječima kojima ga je u ovom istom vremenskom času, negdje oko podne, pred toliko stoljeća, pozdravio i svijetu predstavio Ivan Krstitelj: "Evo Jaganjca Božjega, evo onoga koji odnosi grijeha svijeta".

'POKAŽITE NAM RADOST SVOJU'

3. nedjelja kroz godinu

Iz 9,1-4 ; 1 Kor 1,10-13.17; Mt 4,12-23

Danas je riječ o svjetlosti i veselju. Dolazeći na svijet, Isus Krist je ljudima donio ne samo oproštenje grijeha nego i "veliku svjetlost" i veliku radost. Narodu koji - pogrbljen, okovan i sattrven- ide u izbjeglištvo prorok Izaija naviješta svjetlost veliku i iznenadnu: kraj robovanja i povratak u domovinu uz veliku radost.

U tom je sadržano obećanje cijelom ljudskom rodu, koji se muči u životu u kojemu prevladava zlo i robovanje. Taj izgubljeni narod - pognut pod teretom života, rob gospodara koji su mu noge okovali u klade a dušu verigama - ugledat će svjetlost veliku i obradovati se: "Narod koji je u tmuni hodio svjetlost vidje veliku... Ti si radost umnožio, uvećao veselje, i oni se pred tobom raduju kao što se žetvi raduju žeteoci i kao što kliću oni koji dijele plijen".

Isus je veliko svjetlo koje je ganulo čovječanstvo; "Ja sam svjetlost svijeta". Što znači svjetlo? Znači put, istinu i nadasve život. On je Put i Istina: to znači on je sigurnost puta koji se mora prevaliti, suputnik, mogućnost pristupa k Bogu: "Nitko ne dolazi k Ocu osim po meni" (Iv 14,6). On je, isto tako, i Život, tj. kraj i cilj toga putovanja, plaća i cilj ljudskoga života; onaj koji otkupljuje naše biće od brodoloma smrti.

Ali, Krist je i radost. Kad se rodio, naviješten je kao "radost velika prema svijetu" (Lk 2,10). Kao da je sav smisao njegova života bio uključen u riječi koje je izrekao uoči svoje smrti; "Da moja radost bude u vama, te da vaša radost bude potpuna" (Iv 15,11; 16,24). Pa i sama riječ "evanđelje" znači radosnu vijest, tj. vijest o veselju i radosti. "Ja sam došao da (ovce) imaju život" kaže Isus (Iv 10,10), a radost i nije ništa drugo nego život, punina života. S Isusom se ponovno čuje riječ blaženstva "Radujte se i kličite od veselja" (Mt 5,12). A i sv. Pavao potiče svoje učenike i kaže im: "Braćo, veselite se uvijek u Gospodinu! Ponavljam: Veselite se!" (Fil 4,4).

Ne smijemo zaboraviti da se radost može naći i u nevolji i patnji, kako to nalazimo i u Evanđelju. Sv. Pavao, npr., kaže: "Preobilna je moja radost u svakoj našoj nevolji" (2 Kor 7,4). Pače, radost je objava o prisutnosti Duha Svetoga u kršćaninu: "Plodovi su Duha: ljubav, veselje, mir, strpljivost....(Gal 5,22). Svijet koji još ne vjeruje jednostavno nas vjernike izazivlje na ovom terenu, dokazujući da možemo biti veseli i raditi na tome da veselje imaju i drugi. Taj izazov je star koliko je stara i vjera u Boga. Veliki prorok Izaija, koji je živio više stoljeća prije Krista, postavljao je taj izazov na usta nevjernika: "Govore braća vaša koja vas mrze i odbacuju vas radi moga imena: "Neka se proslavi Jahve, pa da radost vašu vidimo" (Iz 66,5).

Kako, onda, mi kršćani nismo istinski radosni? Možda radosna vijest - evanđelje - još nije sišla u dubine našega srca. Još uvijek smo slični četama žalosnih koje su hodile pogrbljene u tminama, idući prema izbjeglištvu.

Nedjeljna je misa provjera svega ovoga. Na njoj bi se, ukoliko i u malome, morala ponavljati ona preobrazba i promjena o kojoj nam je govorio Izaija u današnjem prvom čitanju. Dolazeći ovamo, u crkvu, na ovo misno slavlje, mi smo nekako slični onim žalosnim Izraelcima, koji su bili umorni i uplakani. Međutim, nakon ovoga slavlja, poslije nego smo čuli Božju riječ i blagovali tijelo Kristovo, moramo biti slični onima koji se veseli vraćaju iz žetve noseći snopove svoje (Ps 125,6); narod koji je "u srcu umnožio ra-

dost” da je ponese svijetu kao svjedočanstvo Kristova otkupljenja. Prisjetimo se onoga divnog teksta u Sv. pismu gdje se kaže: “Ne žalostite se: radost Jahvina vaša je jakost!” (Neh 8,10).

Da, i danas, posred svijeta, naša snaga uvjerenja bit će radost koja nam dolazi od misli Gospodnje.

“BLAGO KROTKIMA...”: KRŠĆANI I NASILJE

4. nedjelja kroz godinu

Sef 2,3;3,12-13; 1 kor 1,26-31;Mt 5,1-12a

443

Među blaženstvima - a njih je sedam - neka su postala aktualna posebno danas u ovom našem vremenu i ne možemo ih više mimoilaziti i preko njih prelaziti. To su posebno dva blaženstva:

“Blago krotkima: oni će baštiniti zemlju”,

“Blago mirotvorcima: oni će se sinovima Božjim zvati”.

Ta su dva blaženstva danas zašla u veliku krizu i malo je onih koji o njima govore, i to baš zbog toga što se ta dva blaženstva - krotkost i mirotvornost - teško slažu s klimom trajnog sukobljavanja.

Isus Krist svojim zahtjevom blagosti i pacifizma nije imao nakanu da gasi i trne svako opravdano i pravedno čovjekovo negodovanje, niti da ga umrtvljuje kad je u pitanju nepravda. Nije htio prikrivati i pokrivati nastranost i, u skrajnjoj liniji, pustiti siromahe i slabe na milost i nemilost mogućnika. Ako je vjera nekada u povijesti i bila “opijum naroda”, to sigurno nije bila u Utemeljitelju kršćanstva, pa, prema tome, to nije u kršćanskoj vjeri kao takvoj. Kolike li su ludosti u prošlosti rečene (npr. F. Nietzsche) o tzv. pasivnoj rezignaciji koju propovijeda evanđelje! A u stvari nitko nije tako jasno kao Isus razotkrio vlast koja izrabljuje podložnike, pa se, uz to, pravi dobrotvorom ljudi (usp. Lk 22,25). Krist nije ništa rekao protiv promjene nabolje; pače ključna riječ njegova evanđelja jest “obraćenje” a to znači promjenu nabolje.

Ipak je Isus promjeni i borbi dao radikalno novi poticaj: to nije mržnja, nego ljubav; nije sila, nego mučeništvo. Njegova revolucija nije ni protiv koga, kao što su gotovo sve ljudske revolucije, nego je “za” svakoga.

Zapravo, i mi kršćani možemo mirne duše potpisati tvrdnju da “svijet mogu spasiti samo buntovnici” i da su “buntovnici sol

zemlje”, kako je to ustvrdio A. Gide. Sve stoji u tome da se zna protiv čega se mora buniti i radi čega se mora postati buntovnik: je li radi ljubavi ili radi mržnje, ili, još gore, radi bahatosti i oholosti.

Znamo da se evanđelje odlučilo za ono pravo - za ljubav. Ali, ne za neku praznu ljubav ili “ljubav na riječima”, kako je nazivlje sv. Ivan, nego za djelotvornu ljubav, ljubav koja potiče na dijeljenje s drugima: tko ima dvije haljine, neka podijeli s onim koji nema nijedne; tko ima pet hljebova, neka ih podijeli s pet tisuća braće koja hrane nemaju! (Usp. Lk 3, 11).

444

Postavlja nam se pitanje: je li ta ljubav zaista proizvodi promjene? Čini se kao da povijest kaže “ne”, jer danas ima mnogo toga što bi oko nas trebalo mijenjati, tako da i neki kršćani ponekada zapadnu u krizu sa sobom i počinju sa simpatijom gledati na silu i na revolucionarnu borbu. Krist ih je poslao da budu janjci među vukovima, ali oni, ponekada, dođu u napast da se pretvore u vukove protiv vukova.

Ne smijemo kolebati u vjeri. Ako je ta promjena još neznatna ili se nekako previše slabo i presporo odvija, to je stoga što je u svijetu odviše malo kršćanske ljubavi, a ne stoga što je te ljubavi previše. Samo je ta ljubav kadra proizvesti promjene nabolje, stvarne promjene; ne samo promjene struktura, nego i promjene savjesti i osoba. Isus je upotrebljavao samo ovo oružje ljubavi i ne - sile, a ipak se danas svi slažu, da je on više učinio za siromahe i pridonio da se mijenja njihov položaj negoli svi proleterski ustanci njegova vremena. Zemlja koju Isus obećaje krotkima, nije materijalna zemlja, nego je obećana zemlja, nebesko kraljevstvo, ali se to kraljevstvo može uspostaviti u njihovu srcu već i u ovome životu i učiniti ih sretnima. Blago krotkima jer će baštiniti zemlju.

U društvu u kojemu se bjesni, u kojemu se nastavlja nasilje i nesnošljivost, u kojemu se galami, naš Učitelj, Isus Krist, nudi nam danas svoj izbor, koji je različit od onoga što nam ga nudi svijet. Od nas, svojih učenika, traži da ne budemo takvi, nego da budemo ljudi mira, makar morali biti i jake osobe. Samo jaki mogu sebi dozvoliti da budu krotki i mirotvorni.

Molimo Gospodina, koji je sada među nama prisutan pod euharistijskim prilikama, da nam pomogne, on koji je bio krotak i ponizan srcem, da bismo i mi, s naše strane i koliko je do nas, bili krotki i da stvaramo mir u ovoj generaciji koja mira nema.

TAJNA GRIJEHA

I. korizmena nedjelja

Post 2,7-9; 3,1-7; Rim 5,12-19; Mt 4,1-11

Kad griješimo, svaki od nas, u nekom smislu, zagađuje i kvari moralnu okolinu čovječanstva, nagriza životne vrijednosti, stvara uvjete i tako pridonosi da “zakon grijeha” postaje sve jači i zagospodari svijetom. Ta gromada zla i negativnosti ne zahvaća čovjeka samo rođenjem, nego i s drugih strana, kroz bezbrojne kanale i pipaljke: i kroz nepravedne zakone, i kroz loše običaje društva, i preko iskvarenoga mentaliteta, i preko struktura i situacije potlačenosti. I zle misli zagađuju zrak! Ono što je jedan veliki suvremeni pisac - nevjernik - nazvao “kugom, zarazom” (A. Camus), mi kršćani nazivljemo grijehom.

Danas moramo zaći i ući u sržno shvaćanje grijeha, ne odvrćajući pogled. Kakvo nam zlo čini grijeh?

Nije lako na sve to odgovoriti današnjem čovjeku koji je preko mas-medija, na čelu s filmom, navikao da grijeh mazi, s njim prijateljuje s nježnošću i zloćom. Neki filmovi čak nose i naslove o grijehu: “tjelesni grijesi”, “lagani grijeh”, “zloća”.

Grijeh je, po svojoj najdubljoj nakani, nijekanja Boga kako bismo sebe stavili na njegovo mjesto kao najvišu i apsolutnu vrijednost. “Bit ćete kao bogovi!”- rekla je zmija. Htjeti biti kao Bog, tj. da nikoga nema nad sobom komu bi se morao pokoravati, biti apsolutni gospodar svoga određenja i svoje slobode: eto, to je ona skrivena težnja i nakana grijeha. Bog mora reagirati na grijeh: grijeh je u svojoj biti laž, i kad bi Bog pustio da grijeh ide dalje svojim tijekom, zanijekao bi samoga sebe.

Nego, je li grijeh vrijeđa i ugrožava samo Boga, a ne i čovjeka? Jasno je da prije svega ugrožava čovjeka. Čovjek uopće ne može postojati bez ovoga odnosa s Bogom, jer ga Bog podržava i u životu i u postojanju. Ustajati protiv Boga, buniti se na njegove zahtjeve znači okrenuti se k svome nepostojanju, izlagati se propasti, završavati u besmislu života i življenja. Grijeh je okretanje prema uništenju, nuli; on je iščezavanje, prema onoj “Svi koji tebe ostave, nestaju” (Jr 17,13). Nestanak, promašaj - eto to je ključna riječ Sv. pisma za shvaćanje zloće grijeha i njegovih posljedica. Temeljni i bitni promašaj. Jest, čovjek može promašiti kao zaručnik, kao muž, kao otac, kao poslovni čovjek, kao političar, kao majka, ako se radi o ženi. Ali, uvijek postoji i

mogućnost oporavka. Ali s grijehom se promašuje kao stvorenje, bez opoziva.

Kad smo već o svemu ovome pomalo razmišljali i razmislili, barem u onim najbitnijim crtama i potezima, sad se možemo malko bliže primaknuti mišlju i na Krista koji u pustinji započinje svoju borbu protiv grijeha i protiv đavla koji na grijeh potiče, kako bismo shvatili što Krist čini.

On za nas ljude stvara novu mogućnost da grijeh nadvladamo, da grijeh pobijedimo. On je antiteza Adamu. Adam, čovjek, htio je postati Bogom. Krist "iako je po naravi Bog, nije se uporno držao svoje jednakosti s Bogom, nego se još više ponizi postavši poslušnim sve do smrti" (Fil 2,6 sl.).

Napast i kušnja iz raja zemaljskoga nije prestala. Još je na snazi u povijesti života. I danas je još mnogo zmija koje čovjeku šapuću: što radiš? Zašto se već jednom ne oslobodiš tih svojih religioznih veza? Zar ne vidiš što te čeka? Bit ćeš slobodan, autonoman, bit ćeš kao Bog! Na zemlji je dijalog iz raja zemaljskoga još uvijek na snazi. Isus je došao da bismo mi taj dijalog mogli dokrajčiti u sasvim drugom pravcu: u onom pravcu u kojemu ga je Krist usmjerio u pustinji gdje je bio iskušán.

SILAZAK S BRDA TABORA

II. korizmena nedjelja

Post 12,1-4a; 2 Tim 1,8b-10; Mt 17,1-9

Iz ove tako poznate i drage stranice evanđelja danas bih izdvojio i naglasio trenutak koji mi se čini posebno prikladnim za korizmeno razmišljanje.

Na Taboru smo. Pred trojicom apostola - Petrom, Jakovom i Ivanom - ukazala se vizija preobraženoga Gospodina. Atmosfera slave i neizrecivoga mira spustila se na brdo i sve ih ovija. Za ovu trojicu apostola koji se vraćaju s posla, a još uvijek nose i pomalo sumnje i pomalo otpora, bilo je to kao da su se odjednom našli u mirnoj luci poslije oluje. Zato Petar i kaže: "Dobro nam je ovdje biti..." Žele se zaustaviti. Već i konkretno zamišljaju kako će plan ostvariti: "načinimo tri sjenice (šatora)". Međutim, Isus ustaje, dotiče ih i kaže im: "Ustanite!". Nisu pisnuli ni riječi, nego se, makar i nerado, uputiše u ravnicu gdje nalaze mnoštvo i druge apostole, nastavljaју s poslom, sumnjom, otporom.

Taj trenutak iz evanđelja rasvjetljuje ono što, prije ili kasnije, u svom životu mora učiniti i svaki Kristov učenik, svaki kršćanin. Dođe trenutak kada u životu neke osobe ili neke obitelji zavlada izvjesna mirnoća, zapravo sreća: Nestane poteškoća, vlada sloga i razumijevanje, svi su zadovoljni svojim radom, svojom djecom; život se ukaže i lijepim i s puno obećanja za budućnost. Učini nam se da smo napokon na Taboru. I neodoljivo se nameće želja da se u tu situaciju i smjestimo. Htjeli bismo da se više oko nas i ne čuje govor o patnji, o žalosti; htjeli bismo da se tako nastavi do u beskraj. Dobro nam je ovdje biti!

I zbilja, Gospodin u svojim planovima ponekad ostavi čovjeka za neko vrijeme ili zauvijek u toj mirnoj luci. Treba mu da u svijetu bude i znakova takvoga tipa. Ali, to su izuzeci. Najčešće ipak dođe blizu nas, dotakne nas pa i nama kaže: Ustani” I ponovno nas vraća u vrtlog života, u muke, proturječja, suprotnost i bolesti. Netko je prisiljen da se muči kako bi osigurao obiteljski budžet, drugi se vuče od bolnice do bolnice na uzglavlju nekog rođaka, treći je razočaran jer mu nije uzvrćena ljubav ili ga ovija tmica životne ili egzistencijalne nesigurnosti.

Sve što smo do sada rekli zadesi i snađe svakog čovjeka, bio on vjernik ili nevjernik. Kroz to i takvo životno iskustvo ne prolazi samo Isusov učenik. U tome smo svi jednaki. I bezbožac ima svoj Tabor s kojeg mora silaziti da se uspinje na Kalvariju. Razlika je u samo u stavu koji čovjek zauzme kad se nađe u takvim situacijama, u duhu s kojim to iskustvo živi. Tu se Kristov učenik mora nužno razlikovati od onoga koji nema vjere. Kako se razlikovati? Po odgovoru koji će dati na onaj “Ustani i idi!”

Korizma je pogodna prilika da još jednom osvjetljujemo tu obvezu koja leži pohranjena u našem djetinjstvu ili sivilu svakodnevnoga života. Kod nas zove na obraćenje, Crkva nas u stvari pozivlje da ponovimo i usvojimo ono što je učinio Abraham, a i apostoli na Taboru: da izlazimo, silazimo, idemo. Da izlazimo iz rutine, uhodanosti i mehanizma života- iz našega Ura Kaldejskoga- u kojemu smo se dobro smjestili, s glavom punom planova i zemaljskih želja. Da idemo “u zemlju koju će nam Gospodin pokazati”, tj. prema budućnosti vjere, otvarajući se obećanjima koja nam Bog daje i djelima koja od nas traži.

Međutim, ako ne želimo da ostanemo samo na planu riječi i dobrih nakana i želja, držeći same sebe u opasnoj iluziji, u ovom korizmenom vremenu moramo svoju raspoloživost i spremnost prevoditi na neke konkretne čine, koji će biti odraz našega “da”

Bogu. I u ovoj crkvi su najavljeni neki manji pokornički čini koje ćemo obavljati zajednički u korizmi. I nitko se ne bi smio izmicati od sudjelovanja u ponekom od njih.

Da su se tri apostola zaustavila na Taboru, makar i pod sjenom triju šatora, ne bi stigli na sjajnu radost Uskrsnuća. I mi ćemo stići samo onda ako budemo odvažno išli za našim Gospodinom. Ako budemo imali vjere da ga prepoznamo, ovo je trenutak u kojemu nam on dolazi blizu kao i Petru i Jakovu i Ivanu na Taboru, pače dolazi u nas i zove nas da ga slijedimo prema Jeruzalemu. Kaže nam: Ustanite, idemo!

'VODA KOJU ĆU JA DATI'

III. korizmena nedjelja
Izl 17,3-7; Rim 5,1-2.5-8; Iv 4,5-42

U ovoj divnoj stranici evanđelja Gospodin nam govori kroz jedno svoje najdraže, najbistrije i nesvakidašnje stvorenje, a to je- voda. Nas sv. otac Franjo nazivao ju je "sestrom vodom" i o njoj u zanosu rekao da je "i ponizna i dragocjena i čista". Kolike li je samo velike poruke Isus vezao uz vodu. Tako reći, on se sakrio iza simbola vode, kao što se u euharistiji sakramentalno skriva pod prilikom kruha. Rekao je: "Tko je žedan, neka dođe k meni i pije" (Iv 7,37), a Ivan nadodaje: "iz njegove će nutrine poteći rijeke žive vode" (Iv 7,38).

U prvom čitanju to je pripovijest o vodi koja je potekla iz pećine kad je u nju štapom udario Mojsije, a u evanđelju zgoda o ženi Samaritanki s onom divnom epopejom o vodi. To je i zato što je korizma nekoć bila vrijeme pripreme za krštenje, pa i danas Crkva želi da se kroz korizmu spremamo na obnovu krsnih obećanja u uskrsnoj noći.

Ovo je prvi vid velike poruke koju Krist veže uz znakovitost (simbolizam) vode: *voda čisti*. To vidimo i u prirodi, u bistrini i vedrini neba opranoga u proljetnoj kiši, u čistoći i bjelini odjeće koja je netom oprana. To osjećamo i u sebi samima, u onom osjećaju za čistoću što ga osjetimo u dodiru sa svježom vodom iza jutarnjega buđenja ili kad se navečer vraćamo s posla, umorni i uprljani. Nešto slično čini duhovno krsna voda i voda Božjega opraštanja u sakramentu pokore: čisti, tj. prikuplja grumenčice grijeha, odvaja ih od duše koja opet postaje sjajna i bistra u Božjim očima, čista i dostojna da primi Božji zagrljaj ljubavi i prijateljstva.

Ali, voda ima i drugo još potrebnije svojstvo: *gasi žeđu*. I baš se na tom njezinu svojstvu temelji Isusov razgovor sa Samarijankom. Uvod je sasvim naravan: Krist je žedan. Podne je, vruće je, a on je, uz to, i umoran, jer je mnogo propješačio pod toplim palestinskim suncem. Zato i traži: “Ženo, daj mi piti!” To je bila i prigoda Kristu da zapodjene s tom ženom razgovor o jednoj drugoj žeđi i drugoj vodi koja jedina može ugasiti takvu žeđu: “Tko god pije te vode (iz zdenca), opet će ožednjeti. A tko bude pio vode koju ću mu ja dati, ne, neće ožednjeti nikada, pače, voda koju ću mu ja dati postat će u njemu izvorom vode koja teče u život vječni”.

Svima onima koji su željni velikih stvari ili kojima su potrebni konačni odgovori na pitanja o vlastitom životu, ja bi savjetovao da se uhvate tih Kristovih riječi, sebi ih češće u šutnji ponavljaju, da bi ih bolje usvojili sve dotle da, uz pomoć milosti, malo-pomalo, otkriju puno njihovo značenje. Snaga tih riječi je tako velika, da se ona žena - koja je do tada bila i površna i sva napregnuta na to kako će pronaći muža (a imala ih je do tada već pet, kaže evanđelje) - iznenada osjetila oslobođenom, kao da su joj se oči otvorile, pa se na kraju činilo da je zaboravila na sve što je bilo, radosna što je pronašla Krista. A Isus joj je rekao jednostavno: Ja sam onaj kojega ti tražiš, ja koji s tobom govorim.

U pomoć nam dolazi i Jeremija prorok kao neko tumačenje današnjega evanđelja. On kaže: Dva zla narod moj učini: ostavi mene, Izvor vode žive, te iskopa sebi kladence ispućane što vode držati ne mogu (Jr 2,13). Dakle, prorok uspoređuje one koji ostavljaju Boga pa sreću traže u stvorenjima s narodom koji, kako čusmo, ostavlja izvor žive vode i sebi kopa bare kišnice, koje, uz ostalo, vode ne mogu zadržavati jer su čatrnje ispućane. Isus želi reći isto: Ljudsko je srce žedno života i sreće. To je kao neka vrsta zakona o sili teže. Ljudsko je srce nemirno sve dotle dok ne pronađe gdje bi otpočinulo, kaže sv. Augustin.

Na dva se načina može pokušati gasiti tu žeđu. Jedni je gase tako da piju na vodi stvorenja, tj. uporno životnu radost traže u stvarima - vremenitim dobrima, predmetima opće potrošnje, slavi i glasu, prestižu - ili je potraže u nekom drugom stvorenju. U okviru granica koje je postavio Božji zakon, to nije grijeh - to je priroda. Ipak nas Bog upozorava da je to voda koja žeđu srca gasi samo časovito, često puta i na varav i iluzoran način; ponekada je ta voda baš tako i toliko mutna da truje dušu. A u svakom slučaju doći će čas, kad se ta voda više neće moći piti. I jao onomu koji sve oslanja na te stvari.

Naprotiv, Krist nam nudi svoju vodu, vodu koja utažuje svaku žeđu i svaku potrebu ljudskoga srca; nudi nam svoju istinu, svoju ljubav, svoje prijateljstvo. Ne neku nestalnu, prevrtljivu, nego vjernu ljubav; nudi nam sreću koja jedina može i podržavati i davati snagu svakoj drugoj pravoj radosti. Nudi nam nadasve sreću čiji horizont nije skućen samo na uski prostor mladosti ili života (sedamdeset godina, ako smo jaki- kaže Sv. pismo), nego se proteže sve do vječnog života: "Voda koju ću ja dati postat će izvorom vode koja teče u život vječni". Jednom riječju, ono što nam Krist nudi, to je njegov Duh: voda i Duh u Novom zavjetu odnose se jedno prema drugome kao znak prema značenju i obratno.

Molimo danas sa Samaritankom: "Gospodine, daj mi od svoje vode žive da više ne ožednim".

SVJEDOCI SVJETLA

IV. korizmena nedjelja

1 Sam 16, 1 b.4a.6-7.10-13; Ef 5,8-14; Iv 9,1-41

Iza nedjelje Samaritanke i vode, danas je, evo, na redu drugi veliki simbolizam (znakovitost): svjetlost. Evanđelist Ivan ne predlaže nam apstraktna razmišljanja nad Kristom - svjetlom; on izvještava o jednoj činjenici; o Isusu koji povraća vid slijepcu. Zgoda je ispričana do u sitnice brižljivo tako da bi čovjek pomislio kako se radi o nekoj vrsti istrage s ispitivačima i svjedocima. Ali, na kraju opažamo da nam je evanđelist prije svega htio reći dvije stvari. Prvo: taj slijepac bili smo i svi mi; i mi smo jednog dana išli k ribnjaku Siloe - krsnom zdencu - oprali smo se i vratili se kao oni koji opet vide. drugo: *vjera je svjetlo* koje nam je Krist dao. Onaj slijepi dječak na kraju je još jednom sreo Krista i povikao: "Vjerujem Gospodine!" Ta izreka znači ono isto što su značili i svi ostali usklici koje je slijepac izgovorio: progledao sam, vidim, otvorio mi je oči... Krštenje i vjera uistinu simbolički (znakoviti) sadržaji ovog odlomka evanđelja. Bogoslužje je to dobro zapazilo i uočilo.

Zašto se naša vjera uspoređuje sa svjetlom? Što čini svjetlo? Otkriva nam stvari, daje nam osjećaj za razdaljine i razmjere, omogućuje nam da se možemo orijentirati. Svi smo se mi barem ponekada našli u nekoj mračnoj sobi ili prostoriji i više ništa nismo vidjeli, ni znali gdje su ta vrata, a gdje prozor, uz stalnu bojazan da ćemo se spotaknuti o neku zapreku. Kaže nam sv. Pavao da se eto tako kretao život čovjeka poganina prije Krista:

“kao pipajući” (Dj 17,27). Dođe Krist i bi kao kad se ukaže velika svjetlost. On je ljudima objavio Oca, smisao života i svijeta. Dao je odgovor na ona vječna pitanja koja je čovjek oduvijek postavljao samome sebi a koja je jedan pisac iz drugoga stoljeća formulirao ovako: “Što smo? Odakle smo? Kamo idemo?” (Izvaci iz Teodota).

Dakle, vjera vjerniku pruža viziju života. Je li onda čudnovato da vjernik i danas od svoje vjere traži da mu daje pogled na svijet i na životne probleme? Je li čudnovato da kršćanin u svojoj vjeri traži odgovore na probleme, kao što su npr. problemi društvene pravde rada i radnika, bolesti, slobodnog vremena, ženidbe, pobačaja.... Ipak danas sa strane nekih snaga postoje veoma jaki pritisci na kršćanina i vjernika da svoju vjeru i svoje vjerničko uvjerenje ne očituje prema vani kad s molitve prelazi na djelo, iz crkve na trg. Ne učini li tako, odmah ga optuže zbog zadržanosti, nesnošljivosti, zaguljenosti... Htjeli bi neku slijepu vjeru, kršćanina koji je duševno rascjepkan, zapravo šizofrenika, tj. koji je razdvojen nadvoje: na čovjeka i građanina s jedne strane, na vjernika s druge strane. To je pritisak na koji danas, na žalost, mnogi vjernici i kršćani psihološki popuštaju, pa tako svoju vjeru svedu na svečano odijelo koje se oblači samo u nedjelju kad se ide na misu.

Kršćanin se ne smije zadovoljiti samo time da on bude “prosvjetljen”, nego mora biti i “svjedok za svjetlo” (Iv 1,8). Stoga se od nekog vjernika ne može tražiti da uz takvu žrtvu surađuje s drugim ideološkim i političkim snagama.

Često mi pada na pamet ono što je neka židovska slijepa djevojka rekla jednom kršćaninu u drami P. Claudela “Što ste učinili sa svjetlom vi koji nas gledate?” (Le père humilié). Zapitajmo se: kako se služimo svjetlom koje smo primili, mi, učenici Kristovi? Mogu li oni koji uz nas nađu ili nas slušaju kad govorimo opaziti da smo zaista ljudi vjere, i da i osobe i zbivanja u svijetu prosuđujemo onom sigurnošću koju nam daje evanđelje? Hodimo zaista “kao djeca svjetla” (Ef 5,8), tj. kao časne i čiste osobe.

KRIST NAS USKRISUJE OD MRTVIH

V. korizmena nedjelja

Ez 37,12-14; Rim 8,8-11; Iv 11,1-45

Već nam samo današnje bogoslužje pokazuje ključ s kojim moramo i čitati i shvaćati odlomak evanđelja koji smo malo prije čuli. U predslavlju, koje ćemo domalo recitirati, kaže se: “On je

kao pravi čovjek plakao za prijateljem Lazarom, a kao Bog vječni iz groba ga uskrisio; a sada, pun smilovanja prema ljudskom rodu, sve nas svetim otajstvima privodi novom životu”.

Dakle, mrtvi Lazar je simbol i znak čitavoga ljudskog roda koji je duhovno umro po grijehu: “Kao što po jednom čovjeku uđe grijeh u svijet, a po grijehu smrt, te tako smrt prijeđe na sve ljude...” (Rim 5,12).

U Bibliji, na početku poglavlja koje govori o potopu, čitamo ovo: “Vidje Bog kako je pokvarenost čovjekova na zemlji velika i kako je svaka pomisao na njegovoj pameti uvijek samo zloća” (Post 6,5). A ono što se danas zbiva na zemlji pred Božjim očima nije mnogo drugačije. Međutim, danas imamo spasitelja, imamo Isusa Krista među nama. On stoji pred nama i više nam kao Lazaru: Hajde vani! Hajde vani iz svoga nehaja, iz svoje lijenosti, iz svoga sebeljublja, iz nereda i zbrke u kojoj živiš; hajde vani iz svoje rastresenosti, iz svoga očaja. Proročke riječi iz prvoga čitanja postaju s Kristom stvarnost: “Ja ću otvoriti vaše grobove, izvesti vas iz vaših grobova, narode moj...i duh svoj udahnut ću u vas da oživite”.

Stoga se i mi u ovo sveto korizmeno vrijeme moramo trgnuti, potresti, zadrhtati, ustati i boriti se protiv svih nasrtaja sila zla koje su u svijetu i u našem životu. Piše sv. Augustin: “Zar se Krist ne žalosti nad Lazarovim grobom samo zato da tebe pouči kako se i ti moraš trgnuti netom osjetiš da te pritišću i muče toliki grijesi. Ispitao si savjest, priznao si da si grešan, rekao si: Sagriješio sam ovo i Bog mi je oprostio, sagriješio sam i drugo i Bog mi je kaznu odgodio; čuo sam evanđelje i prezreo ga; kršten sam i ponovno sam pao u iste grijeh. Što činim? Kamo idem? Kako se mogu toga osloboditi? Kad tako govoriš, znak je da Krist drhti, jer u tebi drhti vjera. U riječima onoga koji drhti javlja se nada onoga koji se pridize” (Tract. in Ioh.) 49,19.

Završimo i mi naše razmatranje nad evanđeljem ovim pogledom uprtim na uskrsnuće: na uskrsnuće Kristovo koje ćemo proslaviti na Uskrs, ali i na naše uskrsnuće na kraju svijeta. Prije negoli je pošao na grob prijatelja Lazara, Isus je rekao njegovoj sestri Mariji: “Ja sam uskrsnuće i život. Vjeruješ li ovo?” Neka se to Isusovo pitanje ponovi i sada u ovom našem skupu, neka odjekne u našim dušama kao pitanje koje Krist upravlja svakome osobno: ja sam uskrsnuće i život, ja koji sada postajem tvoja hrana i tvoje piće. Vjeruješ li ovo?